

Tre innovative landmænd sætter sammen med forskere og rådgivere fokus på at udvikle IPM - Integreret Plantebeskyttelse – i et nyt projekt 'IPM Innovationsbrug', der er støttet af Miljøstyrelsen. De skal få teori og praksis til at mødes.



Laue Skau driver sin bedrift med planteavl og svin sydøst for Haderslev og arbejder sammen med Finn Olsen og Peter Karlsen fra Sønderjysk Landboforening.

Sortsblanding - også til brødhvede

Sortsblandinger: Blanding af sorter øger dyrkningssikkerheden, og er en af de 'små hamre' i IPM. Brugen af begrebet 'mange små hamre' dækker over, at man med IPM kan bruge en kombination af flere tiltag, som hver især ikke har samme høje effekt som kemiske midler, men som tilsammen kan tiltagene være meget effektfulde.

Af Marian Damsgaard Thorsted, specialkonsulent, Planteværn, Plante- & MiljøInnovation, Seges

Det er især fordelene med øget robusthed, forventet lavere niveau af bladsvampe og herved besparelse på svampebekæmpelse, der tiltaler Peter Friderichsen ved sortsblandinger.

Han har ikke tidligere anvendt sortsblandinger, men vil gerne så en sortsblanding i vinterhvede i efteråret 2021. Derfor er han også glad for den aftale, han har fået lavet. Han kan til kommende sæson

afsætte en sortsblanding bestående af brødhvedesorter på de samme vilkår, som han nu afsætter sin brødhvede af sorten KWS Lili.

Aftalen om afsætning er på forsøgsbasis, da man i grovareledet og ved møllerierne normalt ikke aftager partier af brødhvede bestående af blandinger af forskellige sorter.

Mindst tre sorter

Når en sortsblanding sammensættes til såning, bør man anvende mindst tre og gerne fire forskellige sorter.

Blandingerne laves typisk med lige vægtandele af hver sort, men det er også muligt at lave blandinger med andre andele.

Normalt er forskellige sortsegenskaber mellem sorter en styrke, når man vil sammensætte en sortsblanding. Selvom man går efter at vælge de bedste sorter i forhold til udbytte og sundhed, så vil der for alle sorter være egenskaber, som en mindre gode. Det er derfor vigtigt at balancere sammensætningen ud fra de sortsegenskaber, man kender for de enkelte sorter.



Vinterhveden på Gammelgaard sås med en rækkeafstand på 25 cm med Horsch Avatar.

Peter Friderichsen praktiserer CA-dyrkning, og når hveden bliver sået direkte, er sortens robusthed overfor hvedebladplet også en parameter, der skal medtages i den samlede vurdering.

Det rigtige miks

Sammensætning af sorter, der er ret forskellige i højden, har i udenlandske forsøg vist sig at have positiv effekt i forhold til at reduktion af angreb af septoria.

Betydningen af højdeforskel har ikke været undersøgt specifikt i Landsforsøg med sortsblandinger, men der har været positiv udbytteeffekt ved blanding, selvom der har været



Sortsblanding
i vinterhvede.



Rune Gjengedal fra Hverringes Gods ved Kerteminde styrer en stor frøproduktion og arbejder sammen med Michael Toft og Morten Eshøj fra Patriotisk Selskab.



Peter Friderichsen på Gammelgaard ved Søllested har frøavl i Conservation Agriculture og arbejder sammen med Hans Henrik Fredsted og David Dresen fra Agrovi.



sortsforskelle i strå længden på op til cirka 17 cm. Ligesom ved enkeltsorter bør der også tages hensyn til såtidspunktet, når der vælges sorter til blanding. Sorter der vokser meget kraftigt, bør ikke sås for tidligt, og sorter der er langsomme i deres udvikling, bør ikke sås for sent. Plantetallet i blandinger tilpasses også til det aktuelle såtidspunkt.

Brødhvede

Sorterne Informer, KWS Extase, LG Initial, KWS Lili og KWS Zyatt er eksempler på vinterhvedesorter, der er på den officielle brødhvedeliste til kommende sæson.

Beslutningen om valg af sorter til blandingen tages i første halvdel af juli, når alle sygdomsdata for sorterne fra 2021 er indhentet fra observationsparcellerne.

IPM og sortsblandinger

- Forebyg problemer ved at vælge sunde sorter og et sundt sædskifte.
- Brug mindst tre og gerne fire sorter i en blanding.
- Du kan købe færdige blandinger eller lave dine egne.

Når man sammenligner udbytter af de nævnte sorter fra lokale Landsforsøg med vinterhvede på Lolland, hvor Peter Friderichsen ejendom ligger, så tyder det på, at der kan forventes udbytter, der minimum er på niveau med KWS Lili, ved at vælge en sortsblending sammensat af sorter, der er på den officielle brødhvedeliste.

IPM-værtens erfaringer:

Sortsblanding af brødhvede skal kunne afsættes

»Der er meget fokus på landbrugets forbrug af plantebeskyttelsesmidler, så jo færre svampebehandlinger desto bedre, når blot vi fortsat kan opretholde et højt udbytte, siger Peter Friderichsen.

Han tilføjer, at udsigten til færre nye effektive svampemidler i fremtiden også gør, at det er vigtigt at forebygge sygdomsudvikling ved valg af både sunde sorter og sortsblandinger.

»Sortsblandinger er et kendt værktøj til at reducere forekomst af sygdomme. Det er derfor oplagt at vælge en sortsblending i vinterhvede som et tiltag fra IPM-værktøjsskassen«, siger Peter Friderichsen.

Han dyrker hvede på brødhvedevilkår, og vil derfor gerne sammensætte en blanding af sorter, der kan afsættes som brødhvede.

Rådgiverens råd:

Sortsblandinger øger dyrkningssikkerheden

»IPM er spændende og vigtigt. Opgaven er altid at få det fulde potentiale ud af den indsats, man lægger i marken. Derfor skal man også bukke sig og samle den ekstra udbyttegevinst op, som sortsblandinger kan give«, siger David Dresen, planteavlskonsulent hos Agrobi.

Han tilføjer, at jo større udbytte der høstes i marken med den samme indsats, desto mindre er klima- og miljøaftrykket fra dyrkningen.

»Der bør være fokus på at vælge sorter med tanke på både sundhed og udbytte, også til blandingerne, så man kan spare en behandling i vækststadium 32. Men vi kan nok ikke forvente at spare den delte aksbehandling, selvom der vælges en sortsblanding«, siger David Dresen.